

In drijfzand

HAN ZINZEN

In drijfzand

Manteau

© 2013 Uitgeverij Manteau / WPG Uitgevers België nv,
Mechelsesteenweg 203, B-2018 Antwerpen en Han Zinzen

www.manteau.be
info@manteau.be

Vertegenwoordiging in Nederland
Singel 262
1016 AC Amsterdam
Postbus 3879
1001 AR Amsterdam

Eerste druk september 2013

Omslagontwerp: Janpieter Chielens
Vormgeving binnenwerk: Ready2Print
Foto achterplat: Koen Broos

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens-
bestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of
op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

ISBN 978 90 223 2936 8
D/2013/0034/303
NUR 300

Wat is liefde, wat is liefde?
Het licht in haar ogen, dat is liefde.

(vrij naar Stijn Meuris)

Voor Tina

DE VLUCHT

Een dun streepje zon zocht zijn weg tussen de slecht gesloten gordijnen en straalde recht in het gezicht van Roger, die met halfopen mond op de sofa lag. Als een gestrande zee-koe. Het licht irriteerde hem. Verwrong zijn gezicht. Het was halftien in de ochtend. Dat wist hij niet. Hij wilde het niet weten. Roger wilde slapen. Of beter: niet aanwezig zijn. Niet zijn. Zijn hersenen bonkten in zijn hoofd. Langzaam trok hij een oog open. Het bonzen veranderde meteen in een striemende pijn. Alsof een fileermes met brute kracht net boven het oog in zijn hoofd werd geduwd. Zijn hand schoot voor zijn gezicht.

Naast de sofa lagen drie wijnflessen. Twee lege. Uit de derde was wijn gevloeid die samen met as en peuken een donkere, dieprode vlek op het bleke koeienvel had gemaakt. Roger tastte naar het salontafeltje. Zijn hand viel lam op de grond. In een plasje vocht. Met brokken. Hij krabbelde overeind. Het kloppen in zijn hoofd verhevigde. Hij hees zich op zijn benen, wankelde naar de badkamer en hield zijn hoofd onder de koude kraan. Het water droop van zijn haren en gezicht toen hij in de spiegel keek.

Hij pistte. Terwijl het toilet doorspoelde, stak hij zijn hoofd in de pot en kotste uit wat hij nog aan maaginhoud overhad. Met een handdoek strompelde hij terug naar de woonkamer. Hij gooide het vod op het braaksel, stak een sigaret

op, nam een slok van de overgebleven wijn en liet zich op de sofa vallen. De zon lichtte de kamer voorzichtig op en bracht een zweem van gezelligheid. Het beloofde een mooie dag te worden, maar dat ontging Roger. Hij hoopte dat het zondag was. Dat hij zich niet in zijn lullige pak moest hijsen en allerlei onnozele mensen beloftes moest gaan doen die anderen wel voor hem zouden inlossen. Hij trok langzaam aan de Camel Light, ademde diep in. De nicotine en de rode wijn maakten hem misselijk. De hoofdpijn was nauwelijks te harden. En toch had Roger geen keus. Hij kneep zijn ogen zo hard mogelijk toe om de pijn in zijn hoofd van plaats te doen veranderen. Maar meer nog een andere soort pijn, achter zijn borstbeen, diep verborgen. De pijn waar hij maar geen vat op kreeg. Waarvan hij niet wist waar hij vandaan kwam of wat hij kwam doen. Die niet wegging met paracetamol. Hem sinds enkele weken niet meer los liet uit zijn greep. Hem overal vergezelde als een chaperonne. Allesoverheersend. Allesbepalend.

Roger schrok van de bel. Een kreun. De bel ging opnieuw. Een hoestbui. Hij sjokte naar de deur en trok die open. Keek in het gezicht van Gilles, zijn beste vriend. Niet te vertrouwen. Schandalig rijk. Zelfverdiend, dat wel. Niks gekregen. Hoewel Gilles een familiale voorsprong had. Zijn vader was een van de rijkste mensen van het land en had Gilles een meer dan flinke duw in de rug gegeven. Gehaaid als Gilles was, wist hij die duw wel te verzilveren.

Een brede grijns stond op het gezicht van Gilles.

‘Goeiemorgen!’ Het enthousiasme van Gilles was bijwijken hemeltergend. ‘Lekker geslapen, jongen?’

Roger liet een luide boer. Deed een pas opzij om Gilles binnen te laten. De weeë geur van braaksel, rode wijn en sigarettenas sloeg hem in het gezicht.

‘Godverdomme Roger. Wat is hier gebeurd? Heb jij iemand

vermoord? Het is alsof hier een lijk in ontbinding ligt.' Gilles grinnikte terwijl hij twee vingers om zijn neus klemde. Hij nam de omgevallen fles wijn en zette die recht op de salontafel. Nam een kijkje onder de handdoek. Liet die prompt weer vallen. Gilles was een en ander gewend. Roger stak een sigaret op.

'Wat moet je?' gromde hij. Gilles liep naar het raam en trok de goudgele gordijnen met een ruk open. Als door de bliksem getroffen dook Roger weg, Gilles uitmakend voor alles wat lelijk was. Ook de ramen gingen open. De koude winterbries maakte Roger niet beter. Hij wilde roepen, schelden, stampen en slaan. Maar hij zat ineengedoken op de sofa. Rillend en kreunend van de hoofdpijn. Niet in staat om een vuist te maken. Dus rookte hij verder. Gerustgesteld door Gilles. Gilles zou hier nooit op een andere dag dan een zondag aan de deur staan.

Roger kon beginnen als keukenhulpje in het restaurant waar hij had gesolliciteerd. Toch was hij niet bijzonder euforisch. Nochtans was het zijn eerste echte job en hij was erop aangewezen om te overleven nu hij het ouderlijk huis verlaten had. Zijn vader beloofde wel om te helpen waar nodig, maar de arme stakker was gepluimd na de scheiding van zijn tweede vrouw. Zijn moeder was ook bereid om financieel een handje toe te steken. Maar dat was iets te veel realiteit voor Claire. Ze leefde met haar hoofd in een andere wereld. Ze hield nooit woord, al bedoelde ze het goed.

Roger was de middelbare school doorgekomen zonder kleerscheuren. Geen al te hoge toppen, geen diepe dalen. Hij hield zich voornamelijk gedeisd. Bemoeide zich niet met anderen, in de hoop dat zij zich ook niet met hem zouden bemoeien. Hij was graag alleen, had geen echte vrienden, maar was ook niet onvriendelijk. Roger was als een schim. Onopgemerkt in het halve duister. Daar voelde hij zich goed.

De laatste jaren van zijn schooltijd woonde hij bij zijn vader. Op een dag was zijn moeder vertrokken en liet ze Roger en Pierre aan hun lot over. Dat veranderde uiteindelijk niet veel. Claire vond de hardheid van het dagelijks leven niet meer draaglijk. Werd daar gek van, hysterisch. Wat zich uitte in spetterende ruzies met haar man. Dan

werd Roger wakker, midden in de nacht, en lag hij met open ogen in bed. Hij hoorde zijn moeder brullen tegen zijn vader. Die antwoordde nauwelijks. Had het opgegeven. Er was immers geen gesprek meer mogelijk. Hij beaamde schamper lachend wat zijn vrouw hem toeschreeuwde. Dat gooide alleen olie op het vuur. Ze zou hem de ogen hebben uitgekrabd. Een deur werd dichtgesmeten en weer openge maakt. Roger hoorde zijn moeder schreeuwen, huilen. Hij vond het pathetisch. Zijn piemel was stijf. Hij vroeg zich af of hij zich zou aftrekken.

Roger had een vaag plan om iets met talen te gaan studeren aan de universiteit. Hij had aanleg voor talen, kon als geen ander dialecten nabootsen. Dat vond iedereen grappig. Roger niet. In het laatste schooljaar had hij er echter genoeg van. Hij besloot dat hij dringend onder de vleugels van zijn vader vandaan moest. De universiteit kon hem gestolen worden. Pierre begreep dat. Of niet, het kon Roger weinig schelen. Het moest gewoon gebeuren. Zijn vader leende hem geld om een piepklein appartementje te huren. In afwachting tot Roger werk had. Al bij al was Pierre blij dat hij van Roger verlost was.

In een van die hippe kroegen van de stad, waar het goed stond om cava te drinken, regelmatig de naam van een bekend acteur of muzikant door het vocabularium te verweven, en waar niemand nog enige schroom vertoonde bij het snuiven van slechte cocaïne, leerde Roger Anne kennen. Hij vond haar er leuk uitzien. Zij vond hem mysterieus. Ze gingen samen slapen, in haar bed, en ze kwamen er drie dagen niet uit. Ze beslisten om ineens te gaan samenwonen. Hij was niet verliefd op haar, zij ook niet op hem. Ze zouden gewoon de kosten delen. Elkaars oppervlakkige gevoelens. Af en toe gebruik makend van elkaars lichaam, zonder exclusiviteitsrechten. Een win-winsituatie.

Toen hij 's nachts na zijn eerste werkdag thuiskwam, vond hij Anne slapend op de sofa. De tv stond nog aan. Het was de tijd dat de commerciële zenders na middernacht nog reclame uitzonden voor hoeren en parenclubs. Hoewel niet vies van een vleugje porno, verafschuwde Roger zulke reclame. Hij werd er niet opgewonden van. Dat was toch een vereiste. Hij zette de tv uit en hurkte neer bij Anne. Zijn hand nam een plukje haar. Hij rook eraan. Het rook niet speciaal lekker, eerder muf. Anne deed haar ogen open, leek blij verrast.

‘Hé! Ben je terug?’ vroeg ze slaapdronken. Roger knikte. ‘Hoe was het?’

‘Viel wel mee. De chef is een tiran. De baas is een ruggengraatloze homo die onder de sloef ligt van zijn vrouw. En hij heeft een slecht passend vals gebit. De obers zijn kontlikkende fuckheads en het cliënteel is zo bescheten dat het harder stinkt dan de drollen van die zieke hond van hier-naast.’

Anne ging rechtop zitten en glimlachte. ‘Je vindt het dus eigenlijk wel leuk?’

Zulke vragen begreep Roger niet. Het ontbrak hem volledig aan ironie. Hij zuchtte. ‘Ik overleef het wel.’

Hij gaf Anne een zoen op het voorhoofd. In zijn kamer liet hij zich met kleren en schoenen op bed vallen, zonder licht. Zijn ogen wijd open, turend in de donkerte. Roger voelde zich niet slecht. Ook niet goed. Er waren weinig gevoelens. Daar hield hij van. Gevoelens maakten het leven ingewikkeld. Gevoelens brachten hem uit evenwicht, niet op zijn gemak. Daar, op zijn bed, door de duisternis verwaagd tot niet meer dan een schim, voelde hij zich op zijn gemak. Na die ene dag werk begreep hij dat hij talent had voor de horeca. Dat hij het best zou redden, dat hij er zelfs goed mee zou verdienen. De afspraak met Anne was goed,

het appartement was mooi. De toekomst lachte hem toe. Hij sloot zijn ogen, liet zich meevoeren op de nauwelijks hoorbare muziek uit de belendende kamer. Anne hield van jarenvijftigjazz terwijl ze in bed nog wat zat te lezen. Roger wreef zachtjes over zijn kruis.

Na enkele weken nam hij ontslag in het restaurant en ging werken als kelner in een sjieke taverne bij het station. Niet dat Roger het een betere plek vond dan het restaurant, maar de verdiensten waren bijna drie keer zo groot. Hij had een advertentie in de krant gezien en was er vol vertrouwen op afgegaan. Hij had zich erin gebluft, want zijn ervaring schoot ruimschoots tekort. Hij kon meteen beginnen. Het publiek was enigszins anders dan dat van het restaurant. Evengoed welgesteld. Opzichtiger in uiterlijk, guller in uitgeven. Roger begreep hoe je moest omgaan met die lui. Hoe je hun het geld uit de zakken kunt kloppen en de indruk kunt wekken dat je ze een plezier doet.

‘Formule 1, baby!’ Gilles haalde breed grijnzend twee opzichtig gekleurde tickets uit de binnenzak van zijn vest. Gooide ze op het salontafeltje, naast de flessen wijn en de uitpuilende asbak. ‘Vip, baby!’ voegde hij eraan toe. ‘Champagne, coke, pitspoezen... wat een heerlijke manier om het weekend af te ronden!’ Hij keek dromerig uit het raam, alsof hij al het lekkers al aan het beleven was.

Roger stond kreunend op. Een sigaret tussen de lippen geklemd. Hij strompelde naar het raam en sloot het. Draaide zich om naar Gilles zonder de sigaret uit zijn mond te nemen. ‘Gilles. Wil je me dood?’ Zijn ogen bloeddorlopen. Tranend van de sigarettenrook. ‘Ik ga in geen honderd jaar naar Francorchamps. En zeker vandaag niet.’

Gilles keek spottend naar Roger. ‘En waarom dan niet? Toch niet voor een halfslachtige kater?’

De levensdrang en de daarmee gepaard gaande felheid van Gilles jutte Roger doorgaans op. De coke die hij vaak bij zich had hielp ook. De twee hadden elkaar leren kennen in een van Gilles’ nachtclubs. Roger had er net een shift van zestien uur op zitten in de taverne. Hij had goed verdiend en zou zichzelf eens in de watten leggen. Eenmaal in de kroeg bleek de vermoeidheid onverbiddelijk toe te slaan. Roger had zich aan de bar genesteld, tussen een luidruchtige, in

een zeer opzichtige oranje jurk gehesen blonde dramaqueen en een in stijlvol Armanipak gestoken zelfverzekerde man. De man was druk bezig om een andere man te overtuigen van zijn gelijk. Wat dat ook mocht zijn. Het zou Roger allemaal worst wezen. Hij bestelde een gin-tonic en stak een sigaret op. De muziek was een mengeling van jarenzeventigdisco, eighties-electro en platte house. Op dat ogenblik in de tijd een bijzonder hippe cocktail. De bassen knalden op topvolume uit de speakers. Een zangeres beweerde bij hoog en bij laag dat ze 'the power' had. Roger bestelde nog een gin-tonic. Ondanks de luide muziek voelde hij zich loom worden. Zijn oogleden werden zwaar. Hij liet zijn hoofd rusten in zijn handen. Hoopte op te kikkeren van de kinine. In plaats daarvan deed de alcohol zijn werk. Net toen zijn ogen zich helemaal sloten, werd Roger lichtjes op de schouders getikt.

'Mijnheer.' Het kale hoofd, zo groot als een voetbal, plastic draadje in het oor, was beleefd. Arrogant, maar beleefd. Roger hief zijn hoofd en keek recht in de ogen van de buitenwipper.

'Wilt u dit etablissement onmiddellijk verlaten, alstublieft?'

Halfdoof door de muziek en verdwaasd door de vermoeidheid en de gin verstond Roger er geen fluit van. 'Wat zegt u?'

'Of u het etablissement onmiddellijk wilt verlaten.' De stem was ongeduldig. 'U valt in slaap aan de toog en dat kunnen we niet tolereren.' Roger vond de buitenwipper buitengewoon vervelend. Draaide zich om en negeerde de man. Toen de voetbal Roger bij zijn nekvel dreigde te nemen, kwam er hulp van de rechterflank. De man in het Armanipak legde zijn arm om de breed ontwikkelde schouders van de buitenwipper, fluisterde iets in zijn oor. Maande hem

aan om zijn deur weer te gaan bewaken. De buitenwipper protesteerde nog. Na enkele vriendschappelijke klopjes op de schouder was hij gerustgesteld en droop af. Roger had het tafereel uit zijn ooghoeken gevolgd. De Armaniman stak zijn hand uit. 'Ik ben Gilles.'

Roger grinnikte. 'Roger. En bedankt, maar ik had mezelf best kunnen redden.'

'Daar twijfel ik geen seconde aan, maar wat een gedoe was dat weer geweest.' Roger stak nog een Camel Light tussen de lippen. Keek uitdagend naar Gilles, die glimlachte.

'Kom.' Hij trok Roger van de barkruk. Wrong zichzelf en Roger tussen de bezwete lijven van halfnaakte dansende mensen. Voorbij de deur en de kale voetbal met het plastic in het oor. De trap op, een ruim kantoor in. Een groot venster zag uit op de dansvloer. Het was een doorkijkspiegel, het soort dat in politieverhoorruimtes gebruikt wordt.

Roger keek even rond en liep recht naar de bar. Hij nam een longdrinkglas en een fles gin. 'Heb je ook een ijskast?'

Gilles ging op een sofa zitten. Hij legde een lederen zakje op het glazen salontafeltje. Hij knikte in de richting van het bureau. Prutste het plasticfolietje met wit poeder open. Roger mixte een gin-tonic, ging op de sofa tegenover Gilles zitten en stak een sigaret op. Hij keek geamuseerd naar Gilles, die met een scheermesje in een hoopje coke zat te kappen. Daar maakte hij twee dikke lijnen van. Uit het lederen etuitje haalde Gilles een zilveren buisje, aan een kant een beetje gekromd. Hij gaf het aan Roger. Die knielde voor het salontafeltje, stak het buisje in zijn linkerneusgat, snoof de helft van een lijn. Daarna de tweede helft met het andere neusgat. Toen Gilles zijn portie had binnengehaald, snoof hij nog eens hard na. Hij keek naar Roger, glimlachte. Het was alsof Gilles altijd glimlachte. Roger bedacht zich dat hij die glimlach er ooit af moest meppen, maar glimlachte terug.

'Oké! Weer wakker?' Gilles ging met een vochtige vin-

ger nog eens over het salontafeltje en stak die in zijn mond.
'Dan zijn we weg.'

Roger stelde geen vragen. Gilles legde niets uit.

Gilles nam Roger die nacht mee naar een bordeel dat het midden hield tussen een luxe bar en een uitzuipkroeg. Zonder veel woorden, met veel drank, coke en blote tieten, werden ze daar vrienden.

Roger liet zich kreunend weer op de sofa vallen. Stak een sigaret op. Wilde nog een slok wijn nemen. Gilles graaide de fles uit zijn handen.

'What the fuck!' Roger keek boos naar Gilles. Gilles keek ijskoud terug.

'Geef me die fles!'

'Waarom?'

'Omdat het mijn fles is!' Als een verontwaardigde kleuter, hysterisch stampvoetend.

'Roger.' Gilles ademde diep in. 'Ga een douche pakken, poets je tanden en trek schone kleren aan. Ik trek intussen een paar lijntjes. Je zult je in no time weer beter voelen.'

'Nee', schreeuwde Roger. Zijn stem brak. Hij bracht nauwelijks geluid voort. 'Geef me die fles.'

'Wat is er verdomme toch met jou aan de hand? Heb je hier plezier in?'

'Wie zegt dat ik ooit plezier heb gehad? Geef hier.'

'Je bent jezelf op deze manier om zeep aan het helpen.'

'Misschien ben ik dat wel aan het doen, ja. Gaat het jou wat aan?'

Gilles bond in. Het ging hem wel degelijk wat aan. De eikel. Hij gaf Roger de fles.

'Bel me als je nuchter bent.' Hij stapte de kamer uit, trok de deur met een klap achter zich dicht. Roger nam twee grote slokken en ging liggen. De kamer draaide.

'Fuck you, Gilles.'

IV

Op aanraden van Gilles was Roger uit de horeca gestapt voor een echte baan, een gerespecteerde job waar hij carrière in kon maken. Roger had het allemaal flauwekul gevonden. Maar de tavernen was te veel aan het worden. Niets mis met hard werken, daar had Roger nooit moeite mee gehad. Maar 25 uur werken terwijl een dag 24 uur telt, was wat overdreven, ook voor Roger. Dus wilde hij wel wat anders. Zolang hij maar genoeg geld verdiende, maakte het hem niet uit hoe. Gilles herkende bij Roger het talent dat hijzelf ook had: het talent om te verkopen, wat dan ook. Net als hij was Roger in staat om lucht te verkopen. En dat brengt veel op.

‘Bedoel je dat we samen mensen gaan oplichten?’ vroeg Roger.

‘Ik licht geen mensen op’, zei Gilles. ‘Ik maak ze een illusie rijker. Subtiel verschil.’

Roger begreep er niets van maar stelde geen vragen. Volgens Gilles moest Roger auto’s verkopen, daar lag zijn toekomst. Op de korte termijn dan. Gilles gaf Roger het kaartje van een BMW-dealer. ‘Bel die man op en doe hem de groeten van mij’, fluisterde Gilles.

Dat deed Roger, zonder nadenken. Het sollicitatiegesprek verliep uitstekend. Een lunch in een peperduur restaurant. Roger zat onmiddellijk op dezelfde golflengte als de BMW-man, zo kwam hij tenminste over. Hij sprak over

Duitse wagens. Dat ze een ziel hebben. Dat ze bedoeld zijn voor mensen die het rationele van alledag willen overstijgen. Met een auto die de zintuigen raakt waar ze zelden geraakt worden. Een auto die onvermoede gevoelens bij de bestuurder losweekt. Hij sprak over hoe BMW de meest stijlvolle wagens produceerde. Verfijnder dan het snobisme van Mercedes, eleganter dan de snoeverigheid van Audi. Zachter, maar tegelijk scherper dan de agressie van Alfa Romeo.

‘Deutsche Gründlichkeit!’ riep de man uit. ‘Maar met een ziel. Dat heb je mooi gezegd.’ En hij hief het glas champagne. De BMW-man was een kennis van Gilles. Die had enkele duistere zaakjes met hem afgehandeld. Hij was gerold door Gilles, zonder het te beseffen, en stond nu bij hem in het krijt. Had nog steeds geen idee.

De deal met Roger was al afgerond voor de hoofdschotel werd opgediend. Roger zou beginnen als verkoper in een filiaal niet ver van waar hij woonde. Met de duidelijke afspraak dat er reële doorgroeimogelijkheden waren. Het was de tijd dat het geld rolde. Dat mensen nog een ongebreideld geloof hadden in het speculeren met hun spaarcenten of dat overlieten aan anderen aan wie ze hun vertrouwen schonken. Alles mocht en alles kon. En BMW was een automerk dat zo ongeveer zichzelf verkocht. Roger, zo had de man hem op het hart gedrukt, zou helemaal niet zo hard hoeven te werken. En met zijn talent en inzicht zou hij het wel schoppen tot filiaalhouder. Misschien zelfs tot het management.

De lunch duurde tot laat in de middag. Dronken en met een volle maag keerde Roger terug naar huis. Lichtelijk verbaasd over hoe gemakkelijk de BMW-man rond zijn vinger te winden was. Roger was niet blij. Ook niet ongelukkig. Hij voelde een soort vanzelfsprekendheid, tevredenheid

misschien. Alsof de dingen niet anders konden gaan, alsof het niet anders kon zijn. Hij had nog vier dagen voor zijn eerste werkdag.

V

Tegen een uur of zes in de avond werd Roger weer wakker. De hoofdpijn was verdwenen, de zon ook. Hij kwam overeind, krabde in zijn haren en hoestte. De roestgele, bruinige fluimen die daarbij naar boven kwamen, slikte hij weer in. Roger keek rond in zijn flat. Hoestte opnieuw. Zocht in het donker een Camel Light. Gilles had gelijk; hij had geen plezier meer in de drank, de coke, het lichamelijk genot van voorbijkomende vrouwen die hem ter wille waren vanwege de drank en de coke. En Roger vroeg zich af waarom dat zo was. Hoe zijn leven die bocht had kunnen maken. Vanwaar die pijn in zijn borst kwam. Roger deed geen dingen om te vergeten. Roger dronk niet om te vergeten of om te vluchten. Hij was een tevreden man. De mensen in zijn leven waren pionnen in een spel, zijn spel. Inwisselbaar, verwaarloosbaar bij momenten. Zij hadden elk een rol te vervullen. Maar alleen ten dienste van Roger, zodat Roger zijn eigen leven beter kon organiseren. Niemand kwam door het onzichtbare pantser om hem heen, tot de kern van zijn wezen. Ook hijzelf niet. Gilles vormde daarop een uitzondering. Hoewel – het was de oppervlakkigheid die hem aantrok in Gilles. Het betekenisloze. De complete desinteresse in het draaien van de wereld. Het volledige gebrek aan inlevingsvermogen. Bij een grote overstroming zou Gilles zijn kaartje op de ark wel kopen. En Gilles wist

dat Roger hem niet nodig had. Dat maakte de omgang met elkaar gemakkelijk. En duidelijk, net zoals zijn werk. Het verkopen van Duitse luxewagens was van een oppervlakkigheid waar Roger zijn vingers bij aflikte.

Wat dat betreft had de protserige BMW-man gelijk gehad. Mensen die de showroom binnenkwamen, hadden eigenlijk al besloten om hun beurs te openen. Het kwam er alleen op aan om hen dieper te laten tasten dan gepland. Om hen helemaal uit te kleden. Om ze het gevoel te geven dat ze meer uitgaven voor hun eigen bestwil. Voor hun eigen veiligheid, voor hun eigen meerwaarde, voor hun eigen achting. Wat dat ook mocht betekenen. Roger genoot daarvan. Het bracht hem in een gelukzalige roes. Zoals die van coke. Of seks.

Hij was glad en sluw. Had de macht van het woord. Alle klanten waren mak omdat ze waar kregen voor hun geld. Omdat ze daar zelf in geloofden. Zich lieten wentelen in de zoetgevooisde slijm die de woordenvloed van Roger achterliet. Ze drogeerden zich met zijn gewichtigheid, werden botergeil van het fonkelende, robuuste Duitse fantasma. Iedereen betaalde omdat iedereen kón betalen. De luchtbel groeide op het geloof van speculatie aangezien voor wetenschap. Die eerste jaren in de garage waren een feest. Roger werd nooit moe, liet het verdiende geld rollen, genoot van kut en kaviaar.

Tot er scheurtjes kwamen in het omhulsel. Het begon met verhalen van over de oceaan. Het systeem wankelde, miljarden dollars gingen in rook op. Het waren verhalen gestaafd door lui van hier, met allerhande modellen die voorspelden dat de fundamenteën van het systeem ook hier onderuit werden gehaald. Het kon Roger niet schelen, al werd het verkopen van auto's iets moeilijker. Mensen waren nog steeds bereid om grote sommen geld neer te tel-

len. Ze werden enkel veeleisender en kritischer. Ze stelden meer vragen waar Roger op moest antwoorden. Het leven werd spannender. Hij moest zijn aanpak perfectioneren, aanscherpen, dieper gaan. En toen hier het geld voor veel mensen daadwerkelijk begon te verdwijnen, firma's failliet begonnen te gaan, was het niet zozeer dat de Deutsche Gründlichkeit geen afzetmarkt meer had, al werd die duidelijk kleiner. Roger kon niet langer vertrouwen op zijn talent alleen. Hoezeer hij ook zijn verkooptrucjes opvoerde. Niet iedereen werd er meer door gecharmeerd.

Dat maakte gevoelens in hem los. Frustratie, boosheid. Roger begon tegen muren te lopen. Al zijn collega's begonnen tegen muren te lopen, maar voor Roger was dat nieuw. Bovendien was de BMW-man niet langer die goedgelovige, aimabele, zwakke figuur. De baas begon te dreigen, gevoed door angst voor slinkende winstmarges. Roger moest zich weren. Steeds meer. Steeds later.

En 's avonds, als hij zich overgaf aan de verleiding van de stad, brokkelde het wufte vertier af. Was hij ooit de koning van het zelfvertrouwen, nu roerde zich de knauwende frustratie. De tevredenheid verdween en maakte plaats voor een mist van onrust die aan zijn ziel bleef kleven.

Roger liet zich nooit verleiden tot vulgaire woordenwisselingen. Geen fysieke confrontaties. Zijn flair en woordenschat sneden dieper dan een vers gewet bowiemes. Tot hij op een nacht ruzie kreeg met een meisje. Hij schold haar de huid vol. Niet met omfloerste bewoordingen, niet met mooie, weloverdachte volzinnen, niet met poëtische eufemismen. Maar met platte, niets aan de verbeelding overlatende scheldwoorden, doorgaans gebruikt door het soort mensen waar Roger minachtend zijn neus voor ophaalde. Roger was zo kwetsend dat een toevallige voorbijganger zich beleefd liet ontvallen dat hij wel erg ver ging. Daar schrok

hij van. Verontschuldigde zich nog bij het meisje, die nacht. De volgende nacht niet meer, de nacht daarop ook niet. Zijn natuurlijke flair sijpelde langzaam uit zijn lijf. Zijn aangeboren talent om mensen te begoochelen sputterde. Hij begon het contact te mijden. Hij begon de stad te mijden. En wat overbleef was hijzelf, en de wijn, in zijn eigen flatje.

De rook kronkelde via zijn trillende hand omhoog. Zijn voet steunde op het salontafeltje, dat langzaam wegschoof. De leegte in zijn binnenste drukte op zijn longen. De leegte die hij steeds omarmd en gekoesterd had, kneep zijn keel dicht als een wurgslang. Langzaam maar vastberaden. Roger ontkurkte een fles.

VI

De vlucht naar Marrakech vertrok op een ontielig vroeg uur. Het vroomde de stenen uit de grond. Jonge mensen met kleine kinderen, oudere mensen met krukken, van overal bleken ze samengestroomd om Kerstmis onder de zon te gaan vieren. Roger had een bloedhekel aan chartervluchten, maar er was geen ontkomen aan. De BMW-man vond het van diepe minachting voor het bedrijf getuigen om net nu op vakantie te gaan, nu het bedrijf iedereen nodig had. Nu de Kerstman en de eindejaarspremie de mensen wat vrijgeviger maakten. Roger kon hem overtuigen dat het geen zin had om door te gaan. Dat hij uitgeput was en dat dat de zaak geen goed deed. Dat hij geen airco of aluminium velg méér zou verkopen. Dat hij op zijn tandvlees liep. Roger kreeg één week, meer niet. Met Kerstmis.

‘26 graden’, zei de kapitein van de vliegende autobus. 26 graden in Marrakech. Roger glimlachte. Bijna. Voor het eerst in lange tijd. Toen hij uit het vliegtuig stapte, vulde de warmte zijn hele lichaam. Roger ademde diep in. Hij werd zowaar een beetje stoned van de zuurstof. Het zonlicht verblindde hem. Dat stemde hem bijna vrolijk. Een zindering die hij een hele poos niet meer gevoeld had. De drukte aan de bagageband liet hem zelfs koud. Het geengel van de kinderen hoorde hij niet. Met een lichte vering in de pas haastte hij zich naar de uitgang. Het manke oude

wijf dat hem ophield, vervloekte hij niet. Hij snelde haar voorbij, gaf haar in het voorbijgaan zelfs een complimentje over haar uiterlijk. 'Charmeur', had ze geroepen.

Een jongeman met een bordje stond hem op te wachten. Het busje moest hij delen met een Franstalig stel. Zij sprak aan één stuk door, met een schelle, nasale stem. Over de onvriendelijke stewardess in het vliegtuig. Het kind dat achter haar zat, dat in haar rug pookte met de voeten. De kaas die over de datum was. Hoe duur de lipstick was, taxfree nog wel. Over het hotel waar ze naartoe gingen, het zwembad, heel de week zonnen. Haar vriend had andere ideeën, luisterde niet naar wat ze zei. Hij kon niet van haar lichaam afblijven. Haar tieten, haar dijen, het rokje hoog opgeschort. En zij maar kwetteren. Dat irriteerde Roger, het smoorde zijn voorzichtige goede humeur. Toen Roger door de jongen van de shuttledienst verzocht werd om uit te stappen, bleef het stel zitten. Roger nam zijn schouder-tas. Uit het borstzakje van zijn overhemd nam hij het pakje sigaretten en bood de jongeman er een aan. Roger volgde hem door enkele smalle straatjes van de oude medina, waar naarstig werd gewerkt door vakmensen van allerlei soort. De jongeman klopte op een lage deur van prachtig ingewerkt hout, donkerbruin. De deur draaide open, Roger bukte zich om naar binnen te gaan.

Hij glimlachte breed. Een groot open binnenplein baadde in de zon. Tafeltjes werden beschut door parasols zonder logo. Om de patio heen stonden nog meer tafeltjes onder een rieten dak. Palmboompjes als uit de kluiten gewassen ananassen. De muren versierd met ingenieuze mozaïektegels. Op de zuilen blonk het gepolijste tadelakt. Geüniformeerd personeel, vriendelijk en behulpzaam. Hij kreeg een kopje muntthee – 'of heeft mijnheer liever koffie?' – terwijl de receptioniste zijn reservering nakeek. Slurpend van de

thee keek hij rond. De rust bracht hem al half in de hemel. Zijn kamer was prima. Marrakechrood. De airconditioning was gloednieuw. Een dikke synthetische deken in zebra-motief bedekte het bed. Hij inhaleerde diep, zonder sigaret. Het raam keek uit over de wroetende drukte van de medina en een prachtig versierde moskee.

VII

De ondergaande zon kleurde de rode stad oker. De Place Jemaa El Fna werd overspoeld door toeristen. Roger stapte er doelbewust op af. Nog voor hij het plein bereikte, werd hij aangeklampt door een vrouw, of ze zijn toekomst mocht voorspellen. Even verderop een man: 'Paraplu?' Aapjes maakten dwangmatig achterwaartse salto's. Cobra's leken gehypnotiseerd. Gepest door hun eigenaars. Roger bleef op veilige afstand, wat de slangenbezweerders hartelijk deed lachen. Hij baande zich een weg door de mensenmassa tot aan het restaurant. Het terras op de eerste verdieping had een mooi uitzicht over het plein. Een plaatsje voor één persoon. Hij bestelde een versgeperste sinaasappelsap. Rokend bekeek hij het menu en de gasten. Fransen, Duitsers, Nederlanders, Japanners, de ene nog luidruchtiger dan de andere. Dan het plein. De zon was zo goed als onder.

Hoewel hij op zoek was naar rust, beviel het plein hem wel. De rokende eetstalletjes. Kraampjes met duizenden kruiden of sinaasappels. De opzichtig geklede, oudere Berbermannen. De schelle, eentonige, nooit ophoudende, opzweepende muziek, slechts onderbroken door de muezzin. Fluit en trom. Roger bestelde een tajine met schapenvlees. Hij trok de laatste sigaret uit het pakje, nipte van zijn sapje. Gemakkelijk achterovergeleund overschouwde hij het plein. Wat nu? Waarom moest hij weg? Waarom zat hij hier?

Waarom was hij zo moe? Waar kwam die verdomde pijn toch vandaan? Wat liep er scheef? Hij had alles op een rijtje. Geen verantwoordelijkheden, geen afspraken. Geen vrienden. Geen probleem, hij kocht vriendschap. Voor even. Geld genoeg, nooit iets gemist. En Gilles was toch een vriend? Waarom functioneerde hij dan niet meer?

De tajine werd geserveerd. De ober waarschuwde hem voor de hitte van de kom. Met een dikke servet nam hij het piramidevormige deksel eraf. Terwijl hij Roger smakelijk eten wenste, drupte heet condenswater op Rogers ontbloete arm. Roger slaakte een gil. De ober schrok zich rot. Hij putte zich uit in verontschuldigen. Roger vloekte op de ober. Hij voelde het bloed uit zijn hoofd wegtrekken. Bekeek zijn arm en de rode plekken. Hij eiste een dokter, een vergoeding! Wat was dit voor achterlijk land? Werd het personeel eigenlijk wel opgeleid? Hadden ze enig idee dat ze met gegoede toeristen te maken hadden? De ober jammerde en probeerde de arm te deppen met een servet. Roger sloeg de servet weg. Een vrouw die enkele tafeltjes verder met haar vriend zat te eten, stond op. Ze kwam naar Roger toe, zei dat ze zich nergens mee wilde moeien. Of ze toch eens naar de arm mocht kijken. Roger bekeek haar schamper. De vrouw had vriendelijke ogen, blauwgrijs. De vlekken werden roder, groter, begonnen te zwellen en pijn te doen. Ze zei dat ze verpleegkundige was en vroeg of ze zelf op de wond mocht smeren. Uit haar tas haalde ze een kleine tube. Roger zag argwanend hoe ze voorzichtig de crème in een dikke laag op zijn arm aanbracht. De ober was allang weer vertrokken. Het smeersel had een miraculeus effect. De stekende pijn verdween direct. Roger werd rustiger. Ze keek hem aan, glimlachte, zei dat het allemaal best meeviel. Geen paniek, het komt goed. Dat hij morgen bij een apotheek zo'n tube moest gaan halen. Toen ging ze weer bij haar vriend zitten. Roger haalde diep adem en at.

VIII

Binnen de veilige muren van de riad dronk Roger nog een cognac. De rust in Marrakech was overweldigend, ondanks de drukte. Hij voelde langzaam een groot gewicht van zijn schouders glijden. De vermoeidheid kwam aan als een moker. Op de met kaarsen verlichte patio zaten nog enkele gasten te keuvelen en te drinken. Roger had zich afzijdig gehouden. Hij voelde zich goed. Niet dronken. Geen zin om te praten. Het dansende licht deed rare dingen met de motieven van de mozaïeken op de muren. Het deed ook rare dingen met Roger. Het verhinderde hem om na te denken. Dat was best een aangenaam gevoel. Het maakte zijn hoofd leeg zonder dat hij daarvoor liters alcohol nodig had. Of een paar gram coke. Hij stond op en wankelde even. De ober kwam toegesneld. 'Voelt u zich wel goed, monsieur?'

Roger keek de jongeman gelukzalig aan. 'Wel, beste vriend...' Hij voelde in zijn zakken naar sigaretten, vond er geen. 'Ik voel me prima. Maar ik ben doodop.'

De ober begreep het. 'Welterusten, monsieur Roger.'
'Welterusten.'

Met moeite trok hij zijn kleren uit en gooide ze op de grond. Hij trok de synthetische zebra opzij en liet zich als een cementzak op het bed vallen. Met een allerlaatste inspanning trok hij de spreij over zich heen en viel in een diepe slaap. Zonder dromen, zonder pijn. Hij ademde zwaar.

Om een uur of vier werd Roger wakker. Hij hoorde een klaaglijk gezang. Boos. Heel monotoon en heel vervelend. 'Fucking moslims!' Hij stopte zijn hoofd onder de kussens. Pas toen de muezzin zweeg, keerde de slaap weer. Niet meer zo diep. Rustelozer, gejaagder. Het hart bonkend.

Tegen zes uur werd Roger weer wakker en weer irriteerde hem dat. Het geluid van regendruppels op een plastic zeil. Hij keek uit het raam. Het natte rood van de medina bood een deprimerende aanblik. De lucht was donkergrijs. Een koude vochtigheid had zich sluipend in de riad genesteld. Roger zocht zich te pletter naar sigaretten.

Het ontbijt bestond uit vers sinaasappelsap, kleine panenkoekjes met suiker, Frans brood, jam en koffie. De jonge ober was alweer present, steeds voorkomend, altijd even vriendelijk. De patio was overdekt met een gigantisch zeil. Zo konden de gasten droog ontbijten.

Roger klampte de ober aan, wapperend met enkele dirhams. 'Beste vriend, ik heb sigaretten nodig.'

De ober keek even rond en deed de dirhams snel verdwijnen. Hij boog voorover en fluisterde samenzweerderig in het oor van Roger: 'Welk merk wenst monsieur Roger?'

'Camel Light. Snel!'

IX

De tafel was gedekt. Platte borden, soepborden, twee soorten bestek. Een fleurig tafelkleedje, kaarsjes, wat bloemetjes uit een tuin. De kamer geurde naar wierook. De deur met ruitjes in kleurig glas-en-lood die de eetkamer van de keuken scheidde, was dicht. Het pas geboende, donkere parket kraakte onder Rogers voeten. Hij opende de deur naar de keuken. Anne stond driftig in enkele pannen te roeren. Ze had hem niet gehoord. 'Hé.'

Verschrikt keek ze om. 'O, hallo!' Ze stopte met roeren, zette het vuur lager. Snel deed ze de vuile keukenschort uit. Ze glimlachte naar Roger. 'Bedankt dat je je hebt willen vrijmaken.' Ze had zich lichtjes opgemaakt en droeg mooie kleren. Een wijde zijden blouse die haar kleine buikje maskeerde maar tegelijk haar borsten flatteerde. Een rok tot onder de knieën, donker en strak. Korte laarsjes met halfhoge hak. Ze liep naar de ijskast. 'Wil je een glaasje witte wijn?'

'Tuurlijk.' Roger nam twee glazen uit de kast. Anne was mooi. Niet zoals vele van de vrouwen die Roger ontmoette in de clubs en danstempels, opgedirkt en uitgehongerd. Vluchtige geilheid. Snel genot. Anne schaamde zich niet voor het vlees aan haar lichaam. Ze had Roger in zijn gezicht uitgelachen toen hij haar suggereerde om een dieet te volgen. Hij had in de Flair een dieet zien staan dat echt hielp.

Of was het in de Libelle? Ze had mooie, grote, bruine ogen. Met beginnende kraaienpootjes eromheen. Halflang, donkerblond haar waar ze nooit tevreden over was, ze kreeg er geen model in. Ze was lief. Vriendelijk, hulpvaardig. Roger had daar handig gebruik van gemaakt. Met de hulp van Anne kon hij het ruime, dure appartement uit het begin van de twintigste eeuw huren. Het gebouw stond op de hoek van de hippe winkelstraat en een klein middeleeuws steegje. Een ideale uitvalsbasis voor Roger. Anne zorgde voor de was. Samen met haar mama poetste ze een keer in de week de hele zwik. En ze hield van seks.

‘Je ziet er goed uit.’

Ze glimlachte dubbelzinnig. ‘De vraag is voor wie’, zuchtte ze, bijna geluidloos. Ze schonk de wijn in. ‘Cheers.’

‘Wat heb je klaargemaakt?’

Anne keek Roger aan. Antwoordde niet. ‘Roger...’ Ze aarzelde even. ‘Wat verlang je nu eigenlijk van mij?’

‘Niets.’ Hij dacht er zelfs niet over na.

‘Wat doe ik hier dan?’

‘Gewoon. Een appartement delen. Op een plek waar je anders nooit zou kunnen wonen.’ Hij stak een sigaret op.

Anne nam een grote slok wijn. ‘Gewoon? Roger, we wonen hier al zowat twee jaar. Ik kook voor je, ik was en ik plas. Ik luister naar je als jij daar zin in hebt. Ik vrij met je als jij daar zin in hebt. En weet je wat?’ Ze wreef in haar ogen. ‘Ik vind dat prima.’

‘Wat is dan het probleem?’ De vraag was oprecht. Geen dubbele bodem. Anne nam het pakje Camel Light dat hij op het aanrecht gegooid had en pakte er een sigaret uit.

‘Het probleem is...’ De aansteker weigerde dienst. Ze zuchtte. ‘Het probleem is dat je me op alle mogelijke manieren gebruikt en jij daar niets tegenoverstelt. Je komt wanneer je wilt, je slaapt wanneer je wilt, je neukt de hele stad wanneer je wilt...’

Roger ging zitten en schonk wijn bij. Hij grinnikte. 'Nogmaals, wat is het probleem?'

Anne smeede de aansteker weg. Ze bukte zich om de sigaret aan te steken aan het vuurtje waar de soep op stond te pruttelen. Ze nam een flinke trek en ging recht tegenover hem zitten. Ze boog zich lichtjes voorover. 'Je meent dat, hè? Je ziet daar echt geen probleem in, hè?' Ze zweeg. Hij ook. Een traan welde op in haar linkeroog. 'Je bent een zelfingenomen, egocentrische, gevoelloze klootzak.'

Hij zette het glas met een klap op tafel. Ze schrok. 'Hou je stomme kop, Anne. Dit is allemaal niet nieuw. Ik ben wie ik ben. Ik ben altijd zo geweest en ik zal altijd zo zijn. Ik heb daar tegenover jou of wie dan ook nooit een geheim van gemaakt. Jij wist vanaf dag één wat voor vlees je in de kuip had.' Hij drukte zijn sigaret geagiteerd uit, ging staan en krabde met beide handen in de haren. 'Wat maakt deze situatie vandaag anders dan twee jaar geleden?' Hij kende het antwoord. Hij wilde het horen. Nu, zodat hij dit achter zich kon laten en verder kon gaan. Alleen. Hij hield niet van zulke gesprekken. Hij hield niet van confrontaties, die meed hij. Hij had er geen boodschap aan. Confrontaties maakten zijn leven moeilijker. Daar hield hij niet van. Zijn leven was gemakkelijk, zoals het hoorde te zijn. Alleen. De overeenkomst met Anne had de houdbaarheidsdatum overschreden.

'Ik ken jou intussen, Roger.' Haar stem was zwak. 'Jouw leven is leeg. Je bent voortdurend op zoek naar snel genot. Je vlucht van jezelf. Van de werkelijkheid.' Roger trok een wenkbrauw op. Geamuseerd. 'Ik weet dat het een muur is die je optrekt. Je bent intelligent, gevoelig, hartelijk. Je bent lief en attent. Ik ken je, Roger. Ik heb je door.'

'Och Anne, stop daarmee. Je weet niet wat je zegt. Net was ik een gevoelloze klootzak en nu een lieve en attente

man.’ Met een geeuw veinsde hij onverschilligheid. Hij wilde weg. Wat een onzin. Hatelijk vond hij het. Mensen die beweren te weten hoe iemand zich voelt. Moet voelen. Het dictaat van de waarachtigheid. Ze weten precies hoe een mens zijn leven heeft georganiseerd, waar ze falen, wat ze verkeerd doen. En dan het gezeik hoe het anders en beter kan. Softe emohippies. Anne had krediet, als kamergenoot. Bovendien was ze bijzonder goed in pijpen. Maar op deze manier was ze dat krediet behoorlijk snel aan het verbruiken.

‘Ik heb je twee jaar bezig gezien, Roger. Door je façade heen gekeken. Ik heb gezien wanneer je verdrietig was. Wanneer je blij was. Ik heb gevoeld wanneer je eenzaam was. Dat heb ik gevoeld, Roger, diep in mij.’

Hij nam nog een sigaret. ‘Is dat zo? Heb jij dat allemaal gezien en gevoeld?’

Ze knikte. Hij zuchtte arrogant. ‘Meisje, je weet helemaal niets. Je houdt je dromen voor werkelijkheid. Wat jij daar allemaal gevoeld en gezien hebt, zit alleen in jouw hoofd.’

Anne stond op en liep op Roger af. Ze legde haar vinger op zijn mond en ging op zijn schoot zitten. Ze fluisterde: ‘Ik ga kapot als je nachten wegblijft en uiteindelijk met een kop vol alcohol en coke thuis komt opscheppen over de vrouwen die je hebt veroverd. Als je na het werk zonder iets te zeggen binnenkomt en verdwijnt naar je kamer. Als ik je hoor kotsen. Als je ’s nachts uren voor de tv zit.’

Hij duwde haar weg. Hij wilde opstaan. Anne probeerde hem tegen te houden.

X

Roger struikelde bijna over een parapluventer toen hij door de lage deur van de riad stapte. Het regende nog steeds pijpenstelen. Hij kocht een paraplu. Zo wilde hij de regen trotseren. Volgens de ober regende het zelden in Marrakech, het zou hooguit een dag duren. Daar kon Roger mee leven. Hij zou wat gaan neuzen in de halfoverdekte soeks. Misschien kon hij er nog enkele verkooptechnieken leren.

De snelheid waarmee de taxichauffeur zijn autootje door de smalle straatjes van de medina deed slingeren, gaf Roger een ongemakkelijk gevoel. Misschien was het wel angst. Mensen sprongen op het laatste nippertje uit de weg. Verschrikte ezels werden opzijgeduwd. Bestelwagens spoedden zich achteruit. De taxi stopte aan het Musée de Marrakech. De noordkant van de medina. Vandaar kon Roger dwars door de soeks afzakken, terug naar de Place Jemaa El Fna. De chauffeur liet Roger nog weten dat hij hier geen taxi's meer zou vinden en of hij misschien moest wachten. Maar Roger zou zich wel redden.

Ondanks het regenweer waren er flink wat toeristen op de been. Roger sloot zich aan bij een groep die bij de Medersa Ben Youssef naar binnen wilde. Voor hem in de rij stond een gezinnetje. Mama, papa, twee puberende zonen. Ze spraken Duits. Mama wist veel over de geschiedenis van de plek. Een voormalige Koranschool. Niet zo oud als die van

Fes, maar minstens even mooi. Omgevormd tot museum. Ze wist ook veel van Marrakech in het algemeen. Papa luisterde aandachtig. De grootste van de twee zonen luisterde naar zijn iPod, een norske trek om zijn lippen. Papa vond dat een aanfluiting van het ouderlijk gezag. Hij trok de oortjes van het hoofd van zijn zoon. Papa zei dat de zoon beter naar zijn moeder kon luisteren, daar kon hij nog wat van leren. De zoon antwoordde dat als papa dat nog eens zou doen, hij hem op zijn bek zou slaan. Papa rechtte zijn rug, mama probeerde te sussen. De zoon zei dat hij hen beu was. Hun betutteling. Hun vakanties, hun gezeur. Hij sprak luid. Papa maande hem aan om stil te zijn. Mama streelde zijn schouder. Ondanks zijn frustratie begreep de jongen dat deze ruzie ongepast was in een museum. Hij vroeg of hij niet buiten mocht blijven wachten. Dat mocht niet van zijn papa. 'Fuck you' galmde het door de entreehal en de jongen liep weg. Mama wilde erachteraan, papa hield haar tegen. De kleinste zoon lachte haast onmerkbaar. De andere mensen spraken er schande van, zo'n wangedrag van de jeugd. Roger had sympathie voor de zonen. Hij begreep niet waarom mensen altijd maar kinderen wilden maken. Om hun evenbeeld te scheppen? Zichzelf en hun ontegensprekelijke nietigheid te reproduceren? Zin te geven aan het leven? God te zijn? De teleurstelling komt altijd, met een even grote zekerheid als de dood. Soms vroeg, soms laat. Maar ze komt en ze hakt de droom genadeloos aan splinters. En als dat gebeurt, beginnen ouders het leven van kinderen zuur te maken. Niet opzettelijk misschien. Het is de natuur. Het is de frustratie van het leven dat nooit beantwoordt aan de droom.

XI

Hij was vier. Lag al drie dagen zielig kreunend onder een gifgroen wollen dekentje op de sofa in de woonkamer. Ziek. Hoge koorts. Overgeven. Zijn moeder had een nat washandje op zijn voorhoofd gelegd tegen de hoofdpijn. Ze probeerde hem water te laten drinken, aangelengd met een of ander bloemenextract. Dat zou de misselijkheid tegen gaan. Zodra hij een slokje nam, kotste hij het meteen weer uit. Pierre kon het niet aanzien. Zijn keel kneep dicht bij het zien van zoveel ellende bij dat kleine, hulpeloze wezentje. Zijn kleine, hulpeloze wezentje.

‘Zullen we de dokter bellen?’ Hij ging naast Roger op de bank zitten en streelde zijn gloeiende hoofdje. Op het salontafeltje stonden kleine flesjes met vloeistoffen en korreltjes.

‘Wat zou die kunnen doen?’ De moeder stond in de keuken een emmertje uit te spoelen. Roger had er zijn gal in uitgespuwd. ‘Bovendien is het zondag. Je weet hoe dokters doorvragen voor huisbezoeken op zondag.’

Pierre sloot zijn ogen. Ongeloof. Boosheid. ‘Je zoon ligt hier al dagen halfdood te zijn en jij wilt geen dokter bellen omdat het te duur is?’

Claire schudde driftig haar hoofd. ‘Nee, nee. Dat is het niet alleen.’ Ze keek naar haar man. Haar ogen waren helder als water. Haast doorzichtig. Voor die ogen was Pierre ooit

gevallen. Die ogen maakten Claire ongrijpbaar. Onbereikbaar. En toch had ze met hem een koffie willen gaan drinken. Zaterdagmiddag, na de bioscoop. 'Dokters schrijven alleen maar antibiotica voor. Die zijn niet goed voor zo'n klein jongetje. Dat verzwakt zijn weerstand en maakt hem vatbaar voor virussen en bacteriën. Hij moet zijn weerstand op natuurlijke wijze opbouwen. Zodat hij later sterk wordt en niet om de haverklap medicijnen moet nemen. Waarom zou je dan zoveel betalen voor iets dat niet helpt?'

Pierre werd daar boos van. Wat hij ooit mysterieus vond, was een vorm van waanzin. Het was een overduidelijk negeren van de werkelijkheid. Claire leefde met haar hoofd in een andere wereld. Pierre nam de hoorn van de telefoon, draaide het nummer van de huisarts. Vroeg of die zo snel mogelijk kon komen. En toen barstte de hel los. Roger herinnerde zich nog heel goed dat hij zich verschrikkelijk beroerd voelde. Maar het gevecht dat zich tussen zijn ouders ontwikkelde, werd in zijn geheugen gebrand. Verwijten en scheldwoorden werden heen en weer geslingerd. Er werd met kastdeuren en huisraad gesmeten. Het lawaai maakte Roger nog zieker. Hij wilde tegen zijn ouders zeggen dat ze moesten stoppen. Al die onzin. Waar leidt het naartoe? Maar hij kon niet, had er de kracht niet voor. En Claire en Pierre waren te druk bezig met zichzelf om naar hun doodzieke zoon om te kijken. Later werd hij er ongevoelig voor. Roger werd ongevoelig voor dingen waar hij geen vat op had. Liet die dingen links liggen. Later.

De dokter kwam. Een staakt-het-vuren. Hij onderzocht Roger. Een virale infectie, gekaapt door een bacterie. Antibiotica. Claires ogen schoten vuur. Ze trilde op haar benen, beet op haar lip. In die tijd was ruziemaken in het bijzijn van iemand als mijnheer de dokter uit den boze. De dokter voelde nattigheid. Probeerde die te negeren. Roger had

geluk. Zijn ouders hoefden niet naar een apotheker van wacht te zoeken. De dokter had in zijn lederen tas een proefdoosje zitten van een nieuw middel. Tegen de avond was de koorts gezakt. Roger kon zelfs een potje yoghurt eten. De ruzie tussen zijn ouders duurde voort tot diep in de nacht. Het zou nog jaren duren voor ze zouden beslissen om een einde te maken aan de horror. Waarom het zo lang duurde was Roger een raadsel. Het leek hem, ondanks zijn jonge leeftijd, absurd dat twee mensen die elkaars leven zo vergallen, bij elkaar bleven. Waarom? Voor de buitenwereld? Voor de familie, voor hun goede naam? Waarom in godsnaam? Hij vroeg het ooit aan zijn moeder.

‘Omdat kinderen een papa en een mama nodig hebben.’

‘Ook als die papa en mama elkaars bloed kunnen drinken?’

Claire wist niet goed hoe ze daarop moest reageren. ‘Papa’s en mama’s hebben soms meningsverschillen. Die moeten ze dan bijleggen. Omdat ze voor elkaar gekozen hebben. Maar dat lukt niet altijd meteen. Daar heb je geduld voor nodig. En wat hulpmiddeltjes. De hartchakra kan aardig gekwetst worden. Die moet eerst hersteld worden om de liefde voor elkaar weer te vinden. Om het pad naar de goddelijke liefde te effenen. Die liefde is nodig om jou alles te geven wat je verdient.’ Ze pauzeerde. ‘Weet je jongen, mama en papa maken niet altijd ruzie.’ Ze streelde door zijn haren, keek dwars door hem heen.

Roger dacht na. Heel je leven samen blijven omdat je ooit voor elkaar gekozen hebt? Omdat je samen een kind hebt? Jezelf voortdurend opzij zetten? Ontkennen, negeren? Maar de ander wel het bloed onder de nagels vandaan treiteren uit teleurstelling voor de eigen tekortkoming? Dat zou hem niet overkomen. No way, nooit van zijn leven. En wat is verdorie een hartchakra?

XII

Het leek alsof Marrakech tot doel had om toeristen zo snel mogelijk zo veel mogelijk geld afhandig te maken. Toch was het geen onaangename stad. Maar het druilerige weer stond de uitbundige vrolijkheid van een vakantie in de weg. Althans voor Roger. Het kon de meute met dikke fototoestellen uitgeruste Europeanen niet deren. Zij waren nu eenmaal met vakantie en ze zouden ervan profiteren. Dat hadden de Marrakchi goed begrepen. Het geld van de toeristen was hun inkomen. Rijke buitenlanders hadden de stad immers ingenomen. Oude riads, ooit in handen van plaatselijke families, werden voor een prikje opgekocht om er luxe vakantieoord van te maken. Gigantische lappen grond aan de rand van de stad werden bezet door bekende internationale hotelketens om er allemaal dezelfde van zwembaden en golfterreinen voorziene betonnen blokken op neer te poten. Metershoge kerstbomen werden uit het noorden geïmporteerd. Jonge lokale mannen werden gladgeschoren, in een rood Kerstmannenpak gehesen en voorzien van een witte plakbaard. De kalkoenrollade, bereid onder het toezicht van een Franse chef, werd geserveerd. Voor elke scheet die de zorgeloze toerist liet, werd een mooi bedrag op de eindfactuur berekend. En de Marrakchi probeerden daar een graantje van mee te pikken.

Roger vond de voormalige Koranschool de naam mu-

seum niet waard. En ook al waren de soeks hier rustiger, het ter plekke fabriceren van de typische lampenkapjes, tapijten, lederen jassen en tassen sprak hem niet aan. Hij vond er een luchtje aan zitten. Platte commercie onder het mom van vakwerk en traditie. Wat overigens ook zijn eigen vak was. Hij kon zich wel vinden in het onderhandelen over de prijs van een lederen tas of een namaak-Rolux. Maar het verwonderde hem dat de bodemprijs snel bereikt was. Er kwam ook geen vriendelijkheid aan te pas. De klant achterna hollen als hij geen interesse toonde, dat wel. Het slijmen dat daarmee gepaard ging, verviel snel in een opdringerig drammen wanneer hij voet bij stuk hield. Bijna schelden, verwijten. En na twee stappen in de smalle straatjes van de soeks begon het opnieuw. Waar hij ook ging, keer op keer. Tot hij geen oriëntatiepunt meer had, geen uitweg. De straatjes leken zich te vernauwen. De stalletjes, kraampjes en barakken leken steeds dichter bij elkaar te staan. Het benam hem de adem. Handen trokken aan zijn mouw. Hij hoorde niet meer wat er gezegd werd, liet vallen wat hem werd aangereikt. Hij rukte zich los, probeerde te lopen met loodzware benen. Hij liep door. Duwde rugzakken uit de weg, trok aan opgestoken paraplu's. Strompelde, struikelde. Een winkelier trok hem overeind en bood hem een glas water aan. Zijn ogen rolden in de kassen. Hij liep verder. Troebel zicht, reutelende longen. Hij zag een poort waarachter auto's raasden. Daar moest hij heen zien te komen. De weg was nog lang. Hij viel weer. Een boomlange toerist met baard ving hem op. Een goedaardige Viking. De regen viel met bakken uit de lucht. Maar de opschudding die Roger in de medina veroorzaakte, deed het rotweer vergeten. Kinderen volgden de waanzinnige blanke en joegen hem op als een gewond dier. Handelaars probeerden zijn traject zo veel mogelijk te volgen, zonder hun waar achter

te laten. Roger probeerde zich uit de handen van de Viking los te rukken. Dat lukte niet. De man droeg een regencapete grootte van het middenzeil van een flinke klipper. Een trekkersbroek van The North Face, tot boven de knie. Ondanks het druilerige weer, sandalen met witte sokken. Hij prevelde enkele onverstaanbare woorden. Zijn stem was zacht en rustgevend. Langzaam begeleidde hij Roger naar de poort. Een uitweg uit de soeks. Aan de buitenkant van de omwalling zette hij Roger op de grond. Hij greep onder het zeil en haalde een veldfles tevoorschijn. Roger hapte naar adem. Hij keek omhoog, de regen stroomde over zijn gezicht. De Viking liet hem een paar slokken water nemen. Hij kalmeerde en vond zijn adem terug. Hij zocht in zijn doorweekte jas naar sigaretten. Het pakje Camel Light was doornat. De Viking griste het pakje met een brede glimlach uit zijn handen. Verpulverde het als een luciferdoosje. Roger wilde protesteren. Het vriendelijke gezicht verhinderde dat. Toch vond Roger hem een klootzak. Hij voelde zich beter, had de controle over zijn lichaam terug. En nu wilde hij weg. Hij krabbelde overeind. De Viking probeerde hem weer te helpen. Roger vond het welletjes. Hij bedankte de man en zei dat hij het wel zou redden. De Viking klopte zachtjes met zijn kolossale hand op Rogers schouder, draaide zich om en werd opgeslokt door de drukte van de soeks. Op dat ogenblik werden de inwoners van Marrakech opgeroepen tot het gebed.

‘Fucking moslims!’ fluisterde Roger, zonder zijn lippen te bewegen. Hij zag een taxi voorbijrijden en zwaaide. De taxi stopte niet. De regen ook niet. ‘En die ober is ook een liegend stuk vreten.’

XIII

Roger stond naakt voor de spiegel in de badkamer. Op het dichtgeklapte toilet naast de wastafel stond een asbak met een brandende sigaret. Hij plensde een flinke scheut aftershave tegen zijn wangen, ging met een kam door zijn korte, natte haren. Hij nam een trek van de sigaret. Keek enkele momenten naar zichzelf terwijl de rook uit zijn neusgaten twee dunne sliertjes maakte die zich langzaam oplosten.

‘Ploert!’ Hij glimlachte. Zijn lichaam was goedgebouwd. In verhouding. Hij was net geen één meter tachtig. Armen gespierd, niet opgepompt. Zijn borst, licht behaard, maakte een zachte omgekeerde driehoek naar de onderbuik. Het schaamhaar hield hij onder controle door het af en toe wat bij te trimmen. Waxen of helemaal afscheren, wat tegenwoordig in was, deed hij niet. Bij een vrouw lag dat anders, vond hij. Een kut hoefde niet kaal te zijn. Maar toch. Hij had een stevig stel benen, mooie voeten. Roger was trots op zijn voeten, altijd al geweest. Hij raakte opgewonden door naar zichzelf te kijken. Zijn piemel begon dik te worden. Hij trok het vel even op en neer. Liet de pik onverrichter zake weer los.

‘Geduld’, zei hij. Doofde zijn sigaret en deed het licht uit. In de slaapkamer lagen kleren op het bed. Een roze hemdje, een strakke onderbroek van Calvin Klein. Pepe Jeans, donkerblauw. Hij inspecteerde zichzelf nog eens in de manskame spiegel tegenover het bed.

‘Oh yeah.’ Uit de kleerkast nam hij een paar bruinleren schoenen, afgewerkt met een subtiel krullend motief. De bel ging. Snel liep hij naar de woonkamer. Hij nam honderd euro uit de portefeuille op tafel en opende de voordeur.

‘Dag Roger.’

‘Dag Gaston.’

‘Wat een weer, hè?’ Gaston gaf Roger twee piepkleine, witte plastic zakjes.

‘We mogen niet klagen de laatste dagen.’ Roger overhandigde de honderd euro.

‘Ik heb gehoord dat het nog minstens een week zo zou blijven.’ Het geld verdween in de binnenzak. Gaston knoopte zijn jas dicht en draaide zich om.

‘Ik wil het hopen. Tot de volgende!’

‘Salut!’

Roger gooide de twee zakjes op tafel, schonk zich een borrel donkere rum in. Keek naar de zakjes.

XIV

De laatste jaren schoten hippe cafés als paddenstoelen uit de grond. De overheid had beslist dat de zuidkant van de stad aan een opknapbeurt toe was. Het teveel aan Turken moest weg. De dealers bij de grote poort, ook vaak Turken, moesten weg. De verkrotting van de huizen moest worden tegengegaan. Enkele jaren geleden werd op de plaats waar ooit een groot volkstheater had gestaan een reusachtig appartementsgebouw geplaatst. Onder het gebouw kwam een populaire supermarkt. De huur- en koopprijzen van huizen en appartementen stegen duizelingwekkend. De overlast aan Turken verdween en maakte plaats voor een instroom van welgestelde noorderlingen. De overgebleven Turken integreerden. De groezelige cafés en restaurants weken voor trendy koffiebars en ‘sandwicherieën’. Plannen werden gesmeed om de dokken van de vroegere haven weer open te gooien om er een luxueuze jachthaven van te maken. De economie draaide op volle toeren.

Roger begroette de dj, een lieve jongeman met getatoeëerde armen en een neus voor de venijnigste funk. Links aan een tafeltje zat een bekende rockgitarist zenuwachtig aan zijn neus te pulken terwijl hij met een gepolijste vrouw praatte. Zwart haar strak achterover in een staart getrokken, bleek gezicht, vuurrood gestifte lippen. Ze bewoog nauwelijks. Haar ogen plakten aan de nerveuze rockgitarist,

idolaat en geil. Ernaast zaten nog twee vrouwen. Een roodharige met diep décolleté en een bruinharige vrolijke. Ze giehielden een eind weg. Aan de bar stond Gilles opzichtig te zwaaïen. Roger snoof hard, gaf Gilles een knuffel. Een oude van Defunkt schalde door de speakers. Roger bestelde twee gin-tonics en stak een Camel Light op.

‘Gaston is een bedrieger.’ Roger wreef aan zijn neus. ‘Te veel speed in zijn poeder.’

Gilles grijnsde. ‘Speed en wie weet wat nog meer. Maar hij komt wel steeds daar waar niemand wil komen op tijden die de meester wenst.’

‘De klootzak.’

Ze hieven het glas, sloegen de gin-tonic half achterover. Naast Gilles kwam een vrouw staan, een kop groter dan hij. Ze bukte zich en stak haar tong diep in zijn mond. Roger dronk de rest van zijn cocktail, gaf Gilles een lichte schouderklop en ging naar het toilet op de eerste verdieping. Het leek er drukker dan in het café, vooral aan de vrouwenkant. Hij sloot zich op en kapte op zijn gemak een dikke lijn coke. Terwijl hij voorzichtig de coke naar binnen probeerde te trekken werd er hevig op de deur gebonkt. Een stem riep luid: ‘Tijd voor de witte duuuuuvell!’ Een gemeenschappelijke schaterlach aan de andere kant van de deur brak uit. Roger glimlachte. Hij was groot geworden in een tijd waarin het snuiven van coke een marginale daad was. Toen het poeder veel duurder was dan nu en er nog enige schroom hing rond het gebruik. Dat was lang geleden. Met een natte vinger ging hij over de wc-bril. Om de laatste restjes weg te werken. Hij wreef het over zijn tandvlees. Hij trok de deur open. Een verwilderde jongen met priemende ogen stond te huppelen. Hij duwde Roger zacht opzij. Trok de deur snel achter zich dicht. Roger waste zijn handen, inspecteerde in de spiegel zijn neus op overgebleven korreltjes. Zo bleef hij

even staan. Om de eerste rush van de drug te laten inwerken. Daar genoot hij het meeste van. De stijgende euforie. De onoverwinnelijkheid.

Bij het verlaten van het mannengedeelte botste hij tegen de roodharige met het diepe decolleté. 'Sorry', zei hij zonder het te menen.

'Niet erg.'

Ze liepen samen de trap af. Zij eerst, dan hij. Ze droeg een stijlvol rood jurkje. Een lekkere kont. Rode laarzen, passend bij heur haar. Beneden twijfelde ze even. Terug naar het tafeltje met de rockster? Ze draaide haar hoofd.

'Iets drinken?' vroeg Roger.

'Witte wijn.'

Ze volgde Roger mee naar de toog. Ze heette Céline, werkte als zelfstandig copywriter. Gilles betaalde een rondje. Bemoeide zich verder niet met Roger en het diepe decolleté.

Roger voelde zich goed in dit café. De muziek paste bij zijn leeftijd. Het publiek was iets jonger. Het geilde op de bekende schilder die er zijn neus kwam poederen. Op de verwaande zanger die er kwam scharrelen. Op de rockgitarist. Wanhopig op zoek naar vriendschap. Nogal pathetisch. Aanstellerij gecultiveerd tot artistieke verhevenheid. En Roger pikte een graantje mee, vaak uit de entourage van de artiesten, waar hij verder misprijzend het zijne over dacht.

Céline woonde in een ruime loft aan de rand van de stad. Het grote raam zag uit op de zilveren pieken van een gigantisch gebouw. Een poging van het bestuur om de stad op de wereldkaart te zetten met stenen en aluminium en een kostprijs die de begroting met miljoenen overschreed. Een uithangbord waarvoor een internationaal gerenommeerde architect werd aangetrokken. Afgetrokken. Afgezogen. En